

Inhoud

<i>Voorwoord</i>	7
Uitgangspunten en opzet van het boek	9
Nationale parken en andere beschermde natuurgebieden	13
Flora en fauna	23
Wandelen in de Pyreneeën: materiaal, voorbereiding, veiligheid	28
Overnachten in een berghut of gite d'étape	42
Paklijst dagwandeling	47
Aragon (Spanje)	49
1. Door een onbedorven vallei naar de Ibones d'Anayet	53
2. Collado de Petraficha en de Pico de Chipeta Alto	59
3. Rondom Castillo de Acher	64
4. Refugio de Lizara en de beklimming van de Bisaurin	69
5. Rondwandeling in de Mallos de Riglos	74
6. De canyon van Mascun	80
7. Refugio de Respomuso en het Embalse de Campo Plano	86
8. Tebarray: het meer en de berg	91
9. De klassieke rondwandeling in het Valle de Ordesa	96
10. Onbekende terrassen in het Valle de Ordesa: Faja Canarellos en Faja Racon	104
11. Naar de hoogste top van Europa ... van kalk: de Monte Perdido	107
12. De andere canyon van Ordesa: het Valle de Añisclo	113
13. Pico de Mondoto	118
14. Twee oude bergdorpen: Buerba en Yeba	122
15. Faja de la Tormosa	127
16. Een onbekend keteldal: het Circo de Barrosa	133
17. Het circuit van de Signal de Viados	136
18. Rondwandeling door het Valle de Estos	144
19. Refugio Angel Orus en het Posets-circuit	149
20. Topper onder de uitzichtbergen: Pico de Salvaguada	155
21. Ibon de Coll de Toro en de Pène Nère	159
22. De beklimming van de Aneto en het Aneto-circuit	163
Begrippenlijst	169
Register	171

6.00 uur

Door een onbedorven vallei naar de Ibones d'Anayet (3)

I

Een groot plateau, een paar bergmeren en paarsrode bergtoppen

Zoals zo vaak bewaart ook deze wandeling het beste voor het laatst. Niet dat er iets mis is met Canal Roya, de 'Rode Vallei'. Integendeel, het is nog steeds heerlijk wandelen in deze onaangetaste vallei, een oase van rust in het drukke, luidruchtige en alsmaar veranderende Valle de Canfranc. U zult zich geen moment vervelen, maar de ultieme beloning voor uw inspanningen krijgt u zoals gezegd pas op het laatst. Na een stijlvolle klim over een zigzagpad, dicht tegen de flanken van de Pico de Anayet, komt u uit op een groot, heldergroen plateau. Aan de oever van het grootste Anayetmeer (een topper onder de Pyrenese bergmeren) kijkt u frontaal aan tegen de Pico de Anayet, die zich van zijn mooiste zijde laat zien en bent u omringd door bergen die opvallend paarsrood zijn gekleurd. Een bijna wereldvreemde ambiance en een sprookjesachtige entourage. En alsof dat nog niet genoeg is, is er in het noorden een kolossale berg die vanuit de Franse Pyreneeën weer eens zijn welgevormde gezicht laat zien. Moet ik zijn naam nog eens noemen? Vooruit dan: de Pic du Midi d'Ossau. Wat is het toch een kanjer!

Type wandeling: Stevige, maar gemakkelijke bergwandeling over gemarkeerde (rood-wit van de GR 11) wandelpaden.

Startplaats: Camping Canfranc in het Valle de Aragon, twee kilometer ten noorden van het dorp Canfranc-Estacion. Vanaf het dorp rijdt u noordwaarts over de N 330. Na een kilometer slaat u rechtsaf (de camping staat bij de afslag aangegeven) en over een oude, in redelijke staat verkerende weg rijdt u nog een kilometer tot een haarspeldbocht. Daar neemt u de afslag naar de camping (parkeerplaats bij de afslag). U steekt de Rio Aragon over en over een smalle, steile weg rijdt u naar de camping. De routebeschrijving laat ik beginnen op de camping.

Hoogteverschil: 875 meter.

Tijdsduur: 6 uur waarvan 3.15 uur voor de heenweg.

Beste tijd: Half juni tot half september.

Wandelkaart: Mapa Excursionista/Carte de Randonnées, no 24, 1:50.000: Gavarnie – Ordesa; Editorial Alpina, 1:25.000: Valle de Canfranc – Aisa.

0.00u **Camping Canfranc.** U daalt af over de weg die toegang geeft tot de camping. Na de Barranco de Canal Roya via een brug te zijn overgestoken, slaat u bij een trap rechtsaf en volgt u door een naaldbos de markering (roodwit en geel want de GR II-variant en de pelgrimsroute naar Santiago de Compostella vallen hier samen) W. U laat een stenen cabane rechts liggen en stuit even later op de door Canal Roya lopende onverharde weg (1360 m). U slaat rechtsaf en volgt vanaf nu consequent de roodwit markering van de (hoofdroute van de) GR II. In het naaldbos volgt u de geleidelijk stijgende weg NO. Gaandeweg opent het landschap zich enigszins en u loopt door tot de plaats waar de weg eindigt. U vervolgt de wandeling over een goed uitgetreden pad, dat geleidelijk stijgt langs de Barranco de Canal Roya, die uiteindelijk via een brug wordt overgestoken. U bevindt zich nu op een steenworp afstand van:

De Pic du Midi d'Ossau.

1.00u **Refugio de Lacuas** (1550 m), een onbemand hutje dat als schuilhut dienst kan doen. U loopt voorlangs de cabane waarna een mooie passage volgt, hoog boven de beek die door een diep ravijn stroomt. U doorloopt de vallei, voortdurend rechts van de beek blijvend, tot u aan de rand van een plateau bent en frontaal aankijkt tegen het kleine cirque waarmee het dal wordt afgesloten. U steekt de Barranco de Canal Roya over en loopt naar de sneeuwmeeter. Men noemt deze plek ook wel:

2.05u **La Rinconada** (1870 m). Over een goed uitgetreden zigzagpad klimt u grofweg Z, dicht langs de hellingen van de Pico d'Anayet (2545 m). Na de van de meertjes komende beek nogmaals te zijn overgestoken, bereikt u spoedig het grote, groene plateau waarin de Ibones d'Anayet liggen. De route buigt naar links en u loopt O naar de:

Een spektakel van vorm en kleur

Gerekend vanaf de Atlantische Oceaan is de Bisaurin de hoogste berg en daarmee is meteen aangegeven dat men vanaf de top geweldige uitzichten heeft. Het is te hopen dat u een mooie dag treft, zodat u in het oosten niet enkel klassieke kanjers als de Pic du Midi d'Ossau, de Peña Collarada, de Balaitous, de Vignemale en de Pico del Infierno kunt onderscheiden, maar dat zelfs de hoge toppen van het Cirque de Gavarnie, de Monte Perdido en Pico de Posets zijn te ontwaren. Toppen die in het westen opvallen zijn Castillo de Acher, de Chipeta Alto, de Pic d'Ansabère, de Pic d'Anie en, ver weg, de Pic d'Orhy. Maar hoe bijzonder het ook is om al deze toppen te kunnen zien, waar de wandelaars het meest van onder de indruk geraken zijn de rotspartijen die door de vroegere gletsjers in de nabijheid van de Bisaurin zijn uitgeschuurd in combinatie met de veelkleurigheid van het landschap. Het geelbruin, grijs en paarsrood van de rotsen, het groen van bijvoorbeeld het plateau van Aguas Tuertas en, hopelijk, het blauw van de lucht, zorgen voor een onvergetelijk visueel spektakel.

Type wandeling: Lange, vermoeiende klim. Geen echt moeilijke passages, al is tijdens de laatste fase van de klim (steile puinhelling) voorzichtigheid geboden. Kans op steenslag. Beginners doen er verstandig aan zich te beperken tot de wandeling naar Collado del Foratón, de finale klim is bestemd voor ervaren bergwandelaars. Eenvoudige markering tot aan Collado del Foratón (roodwit), daarna is de route gemarkeerd met steenmannen, hier en daar witte verfstrepen.

Startplaats: Refugio de Lizara, een bemande berghut in de noordelijke punt van het Valle de Aragón. Vanuit Hecho rijdt u Z. Na acht kilometer slaat u linksaf en rijdt u O naar het dorpje Jasa. U laat Jasa rechts liggen en rijdt door het Valle de Aragón via het gehucht Aragón del Puerto naar Refugio de Lizara, waar het asfalt eindigt. Parkeerplaats. Let op: voorzichtig rijden over de smalle verharde weg in het Valle de Aragón.

Hoogteverschil: 1128 meter. Tot Collado del Foratón: 592 meter.

Tijdsduur: 6.15 uur, waarvan 3.30 uur voor de heenweg. Collado del Foratón: 3.15 uur waarvan 1.45 uur voor de heenweg.

Beste tijd: Half juni tot half september.

Wandelkaart: Mapa Excursionista/Carte de Randonnées, 1:50.000, no 25: Ansó – Hecho; Editorial Alpina, 1:25.000: Valle Anso – Hecho.

0.00u **Refugio de Lizara** (1540 m). Aan de zuidkant van de berghut neemt u het roodwit gemarkeerde pad (een variant van de GR 11) dat NW omhoog gaat. Spoedig buigt het pad naar links. U passeert een drinkbak voor het vee en loopt door een open landschap (in de verte is Collado del Foratón te zien) W over vrij vlak terrein, rechts van een stroompje (dat laat in de zomer droog kan staan). Daarbij blijft u dichtbij de zuidflank van de Bisaurin en rechts van een kleine vallei. Het beekje wordt uiteindelijk overgestoken, nog een drinkbak wordt gepasseerd en pas dan begint u echt aan de klim naar Collado del Foratón. Het pad, dat af en toe moeilijk is te herkennen omdat het vee verschillende sporen heeft gemaakt, buigt naar rechts en gaat in een zeer lange zigzag naar:

Grazende koeien bij de Bisaurin.

1.45u **Collado del Foratón** (2032 m), een dip in de Sierra de Gabas ten zuiden van de Bisaurin. U verlaat nu de roodwitte markering, maar de oriëntering blijft eenvoudig omdat vanaf Collado del Foratón in een oogopslag is te zien hoe de route naar de Bisaurin verloopt. U volgt enkele meters links van de bergkam een spoor dat NO geleidelijk omhoog gaat. Het pad komt uit bij de puinhellingen van de Bisaurin en dan is het met het lichte werk gedaan. Over de steile helling, waarop de stenen erg los liggen, gaat u behoedzaam omhoog. Steenslag is hier een reëel gevaar. Kijkt u dus goed uit en houdt wandelaars die boven u zijn in de gaten! Tegen het eind van de klim wordt de route wat minder steil en beter begaanbaar. De route buigt wat naar rechts en u volgt de steenmannen en verfstrepen tot aan de top van de:

De keerzijde van het Cirque de Troumouse

Compact, machtig, ongerept en woest zijn woorden die me te binnen schieten als ik denk aan het Circo de Barrosa, dat met drieduizenders als Pico Robinera (3003 m), Pico de la Munia (3133 m) en Pico de Troumouse (3085 m) enkele zeer hoge toppen heeft. Het Circo de Barrosa is de onbekende Spaanse tegenhanger van het beroemde Cirque de Troumouse. Aan de voet van de grauwe kalkmuren van het keteldal, bij een oude cabane, laat ik de wandeling eindigen. Doorzetters kunnen over een oude route, die in het verleden veel werd gebruikt door herders, vluchtelingen en soldaten, naar de Puerto de Barrosa klimmen. Gezien het befaamde uitzicht vanaf de grenspas op de Barroudemuur en de Lacs de Barroude geen gek idee, maar in het Valle de Barrosa houd ik het bij een lichtvoetige bergwandeling. We hoeven ons niet altijd af te beulen en bovendien wordt in de laatste wandeling van deel I de route naar de refuge en Lacs de Barroude beschreven.

Type wandeling: Korte, gemakkelijke wandeling over goed uitgetreden wandelpaden. Zeer eenvoudige oriëntering.

Startplaats: Ingang van het Valle de Barrosa. U rijdt vanuit Bielsa N over de A 138. Na ongeveer zeven kilometer, vlak voor de brug over de Rio de Barrosa, slaat u linksaf en u parkeert de auto bij de ingang van de vallei. Er is plaats voor slechts een paar auto's. Eventueel steekt u de brug over en parkeert u de auto langs de weg (kleine parkeerplaats).

Hoogteverschil: 340 meter.

Tijdsduur: 3.30 uur waarvan 2 uur voor de heenweg.

Beste tijd: Juni tot eind september.

Wandelkaart: Mapa Excursionista/Carte de Randonnées, no 24, 1:50.000: Gavarnie – Ordesa; Editorial Alpina, 1:40.000: Ordesa y Monte Perdido.

0.00u Ingang van het Valle de Barrosa (1410 m). U loopt tussen naaldbomen grofweg W over de geleidelijk stijgende onverharde weg. De weg volgt u tot de plaats waar deze eindigt en overgaat in een regulier wandelpad. Over dit goed uitgetreden pad loopt u vervolgens door de zich steeds meer prijsgevend vallei, voortdurend links blijvend van de Rio de Barrosa. In het hart van het

Circo de Barroza steekt u de beek eindelijk over en klimt nog enkele meters tot bij:

2.00u een **onbemand hutje** (1750 m), links van het pad. U keert terug via dezelfde route naar de:

3.30u **ingang van het Valle de Barroza** (1410 m).

Standplaats: Bielsa

Zie de vorige wandeling voor informatie over Bielsa.

Observaties en informatie

Dichtbij het Circo de Barroza heb ik meerdere malen gemzen gezien. Ook in

Pico de Troumouse.

het hoogseizoen. Het Valle de Barrosa is een bloemenrijke vallei. Vooral langs de Rio Barrosa is veel te vinden. Ik denk aan de ranonkel, de gewone monnikskap, de Turkse lelie en de gele gentiaan. Hogerop vond ik onder meer alpenaster, edelweiss en de zwarte vanilleorchis.

Ik heb gekozen voor een korte wandeling naar het Circo de Barrosa, maar desgewenst gaat u op weg naar de Port de Barroude (2534 m), die de Frans-Spaanse grens markeert en mooie uitzichten biedt op de Barroudemuur en de Lacs de Barroude.